

Korte studies in Mattheüs (115)

De Bergrede (20)

‘Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te breken; Ik ben niet gekomen om die af te breken maar te vervullen.’ (Mat 5:17).

We zullen nogmaals als vervolg op de vorige studie kijken naar ‘de wet en de profeten’. Ik zal niet veel meer doen dan de opsomming waarmee ik begonnen was, afmaken. Je zult zien dat al die teksten bevestigen wat ik ervoor schreef en dat ze allemaal licht werpen op wat de Heere bedoelde met het vervullen van de wet en de profeten. Vooral belangrijk is de laatste tekst die ik zal noemen, namelijk Romeinen 3:21.

‘Filippus vond Nathanaël en zei tegen hem: wij hebben gevonden over Wie Mozes in de wet geschreven heeft en ook de profeten, namelijk Jezus de Zoon van Jozef uit Nazareth.’ (Joh. 1:47).

De reactie van Nathanaël was afwijzend; hij kon zich niet voorstellen dat uit zo’n onbeduidende stad in Galilea een zo belangrijke Persoon kon komen. Maar toen Hij de Heere zag en luisterde naar wat Hij te zeggen had, was hij meteen overtuigd en zei:

‘Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël.’ (Joh. 1:50).

Dit is de betekenis van ‘de wet en de profeten vervullen’. De Messias van Israël wordt erin herkenbaar en Hij geeft de volle betekenis aan de geschriften.

In de synagogen van de diaspora werden de wet en de profeten standaard aan het begin van de dienst gelezen. Dat zien we in Handelingen 13. Paulus als rondtrekkende Joodse rabbi werd na het lezen van de wet en de profeten (Hand. 13:15) het woord gegeven en vanuit deze Schriften van Israël verklaarde hij de aanwezigen de komst van de Messias waarbij hij natuurlijk eindigde met de opstanding. Naar aanleiding van Psalm 16 zegt hij:

‘Immers, David is ontslapen nadat hij in zijn tijd het raadsbesluit van God uitgediend had, en hij is bij zijn vaders gelegd en heeft wel ontbinding gezien; maar Hij Die God opgewekt heeft, heeft geen ontbinding gezien. Laat het u dan bekend zijn, mannenbroeders, dat door Hem aan u vergeving van de zonden verkondigd wordt en dat ieder die gelooft, door Hem gerechtvaardigd wordt van alles waarvan u door de wet van Mozes niet gerechtvaardigd kon worden.’ (Hand. 13:38, 39).

Let goed op wat hier gebeurt. Paulus verklaart de wet en de profeten. Hij deed dat echter niet in een moralistische manier. Hij spoorde de Joden niet aan om de wet ernstiger te onderhouden. Hij gebruikte de wet en de profeten om tot zijn doel te komen: de nieuwe gerechtigheid in Christus Jezus. De wet en de profeten getuigden van Hem. Hij heeft ze volgemaakt en in dat vol maken heeft Hij een nieuwe gerechtigheid tot stand gebracht in Zijn opwekking uit de doden. Als we navolgers van Paulus zijn, blijven we niet stilstaan bij de Evangelien als het om gerechtigheid gaat.

In zijn rede voor Felix legt Paulus weer hetzelfde verband tussen de wet en de profeten enerzijds en de opstanding van de Messias anderzijds.

‘Maar dit erken ik voor u: dat ik volgens die Weg die zij sekte noemen, op die manier de God van de vaders dien, en dat ik alles geloof wat er in de wet en de profeten geschreven staat. Ik heb hoop op God – zij zelf verwachten het ook – dat er een opstanding van de doden zal zijn van zowel rechtvaardigen als onrechtvaardigen.’ (Hand. 24:14, 15).

Natuurlijk geloofde Paulus alles wat er in de wet en de profeten geschreven stond. Hij geloofde dat Jezus is de Messias en over Hem ging het in de wet en de profeten. Hij geloofde dat er een opstanding van rechtvaardigen en onrechtvaardigen zou zijn en dat hij daarin hoop op God kon hebben; niet omdat hij een rechtvaardige was omdat hij zo trouw de wet en de profeten naleefde, maar omdat hij vergeving van zonden en die nieuwe rechtvaardigheid in Christus Jezus had ontvangen.

Paulus is er niet mee gestopt de wet en de profeten te gebruiken om Jezus te verkondigen. Toen hij in gevangenschap in Rome zat kwamen de leiders van de Joodse gemeenschap hem opzoeken. Paulus' manier om hen tot het geloof in Jezus te bewegen verschilde echt niet zoveel als de wijze waarop Filippus Nathanaël tot de Heere bracht.

'En nadat zij voor hem een dag vastgesteld hadden, kwamen er velen naar de plaats waar hij verbleef. Hij legde het Koninkrijk van God aan hen uit en getuigde ervan en hij probeerde hen, van 's morgens vroeg tot de avond toe, zowel uit de Wet van Mozes als uit de Profeten te bewegen tot het geloof in Jezus.' (Hand. 28:23).

Dezelfde manier. Dezelfde boodschap. Uit de wet en de profeten.

Als je bovenstaande teksten gelezen en begrepen hebt, als je begrijpt zoals Paulus het begrepen had hoe de Heere Jezus de wet en de profeten kwam vervullen, heb je niet zoveel moeite meer met een van de kernteksten in zijn brief aan de Romeinen. Eerst besluit Paulus zijn betoog in de hoofdstukken 1 – 3 met een hele korte samenvatting:

'Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.' (Rom. 3:20).

Dat ziet er dus hopeloos uit voor 'alle vlees'. Zelfs uit werken van de wet, die door God gegeven was. kon er geen vlees gerechtvaardigd worden. Hoe dan? Dat zie je in het volgende vers.

'Maar nu is zonder de wet gerechtigheid van God geopenbaard, waarvan door de Wet en de Profeten is getuigd, namelijk gerechtigheid van God door het geloof van Jezus Christus tot allen en over allen die geloven, want er is geen onderscheid.' (Rom. 3:21, 22).

Er is een nieuwe gerechtigheid gekomen. Van die gerechtigheid werd er getuigd door de wet en de profeten. Daarom kon Paulus uit die wet en de profeten die nieuwe gerechtigheid prediken. De wet kon niemand tot die gerechtigheid brengen. Die nieuwe gerechtigheid is er gekomen omdat Christus de wet en de profeten vol maakte en zo het leven had verdiend. Dat was het geloof, de getrouwheid van Christus. Die wordt bevestigd in Zijn opstanding en in Zijn leven hebben wij nu leven buiten de wet en de profeten om.

Om redenen die ik eerder heb ik genoemd ben ik wat langer stil blijven staan bij Mattheüs 5:17. Soms worden Jezus en Paulus op een subtile manier tegen elkaar uitgespeeld waardoor je uiteindelijk van beiden niets meer overhoudt; alsof Paulus de Heere tegenspreekt, of andersom. Paulus spreekt de Heere helemaal niet tegen, Hij bevestigt daarentegen Zijn eigen woorden.